

PAM*FLAd 171A 20-4-2021

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

EC is geen formeel begrip (maar 'credit' kan het wel worden... als...)

In deze extra PamflAd pakken we een onderwerp bij de kop dat al een hele tijd speelt en waarbij het maar niet lukt om duidelijkheid te scheppen. Daarom alhier een behandeling die licht in de duisternis kan scheppen rond het niet mogen gebruiken van het begrip EC in een formele context.

1 *Studiepunten in het algemeen voor de studielast in Nederland*

Onze WHW schrijft als wettelijke basis voor het hoger onderwijs het gebruik van studiepunten voor – zonder een wettelijk afkorting trouwens, dus geen 'sp'. Een leerjaar omvat (nominaal) 60 studiepunten, met een studielast van 1680 uren, dus per studiepoint met het aantal van 28 uren.

2 *Omvang van een Nederlandse opleiding*

Een Ad-opleiding kent een studielast die gekoppeld is aan (bij ons minimaal) 120 studiepunten. Een bacheloropleiding in het hbo heeft een omvang van 240 en in het wo van 180 studiepunten. Deze aantallen vallen als zodanig binnen de afspraken die voortvloeien uit het zgn. Bolognaproces, met als resultaat de European Higher Education Area (EHEA) voor o.a. de 'short cycle' resp. 'first cycle', zijnde daarmee een internationaal samenwerkingsverband met nu 48 landen.

3 *Voorbeeld van het gebruik van studiepunten los van die afspraken*

Het gebruik van studiepunten en studielast kan leiden tot een spagaat, zoals in onze wetgeving blijkt bij het mogelijk maken voor vwo'ers en anderen die daarvoor geschikt worden geacht, om een hbo-bachelor in drie jaren te doen. De studielast in pure zin geredeneerd is daarmee gekoppeld aan 180 studiepunten, en die vermelding staat ook in de WHW, al kan op basis van een kromme zin in het artikel het CvB soms zeggen dat het eigenlijk toch wel een studielast van 240 betreft... Daarmee voldoet deze route in concreto niet meer aan die Bologna-afspraken, hetgeen evenwel is te ondervangen door er nog steeds de graad Bachelor aan te koppelen en dit te vermelden in het diplomasupplement op basis van de vereiste leeruitkomsten. Omdat er echter wordt gewerkt met een systeem waarbij een versnelling plaatsvindt, is in die zin het aantal studiepunten per onderwijseenheid niet meer te gebruiken voor 'joint programmes' and 'double degrees'.

4 *ECTS credits*

Binnen het Bolognaproces is afgesproken dat elk deelnemend land het aantal van 60 eenheden gebruikt per leerjaar – in 2015 voor het laatst als zodanig vastgelegd in een document. De eenheid daarbij is afgeleid van het 'European Credit Transfer and Accumulation System' om met elkaar te communiceren over de vergelijkbaarheid van opleidingen in de internationale context. De eenheid daarbij is de 'credit', met daarbij als uitgangspunt een bandbreedte tussen de 25 en 30 uren.

Er is vervolgens absoluut geen sprake van een internationale afkorting zoals de EC, als zodanig terug te vinden in de desbetreffende stukken. In het begin van de EHEA werd nog gebruik gemaakt van het gehele begrip ECTS, dus het hebben van een studiejaar met 60 ECTS. Dit was onder meer gebaseerd op de afspraken rond de kwaliteitsborging, vastgelegd in de zgn. European Standards and Guidelines, waarin wordt gesproken over 'study load in ECTS'. Vervolgens werd het 60 credits. Maar toen kwamen er landen zoals Nederland die geheel op vrijwillige basis overgingen op een 'afkorting' van ECTS, zijnde de 'EC' in plaats van 'credit'. Dat is opmerkelijk aangezien de E van European terugslaat op 'System', dus op dat het een Europees systeem is naast andere systemen in de wereld, en niet op 'Credit'. Bovendien had elk land vaak al een eigen keuze gemaakt, zoals te zien valt in Duitsland waar in bepaalde regio's de afkorting 'cr' is ingevoerd – wel zo logisch.

Het gebruik van de ECTS-credit is in het landelijke systeem niet verplicht. Zo werkt men in Engeland voor de niveaus 5 en 6 met eigen UK credits. Daarvan gaan er twee van in een ECTS-credit, met elk 10 uren, dus vergelijkbaar met 20 uren binnen ons Nederlandse systeem bij een studiepoint.

5 EC in Nederland

Het is derhalve in wettelijke zin niet mogelijk om alhier het begrip EC te gebruiken. Er is geen Europese wetgeving hiervoor – als dat al zou kunnen – en er bestaat ook geen Europees orgaan dat toeziet op het inzetten ervan en het hanteren van de bandbreedte in alle situaties.

6 Transfer systeem en gebruik ervan

De ECTS-credit is een middel om in te zetten bij internationale samenwerking en geeft de startpositie aan voor de vergelijking van studies en de onderliggende programma's, mede bedoeld voor gemeenschappelijke opleidingen en de overstap naar een ander land met medeneming van hetgeen al is behaald.

Daarmee is echter niet te voorkomen dat bijvoorbeeld een bundel leeruitkomsten in land A het aantal van 4 credits meekrijgt en in land B die onderwijseenheid met 5 credits wordt gewaardeerd. Maar ook in een land zelf kan dit aantal verschillen tussen twee instellingen, voor opleidingen met eenzelfde naam, om daarmee de vergelijkbaarheid nog eens dubbel zo lastig te maken.

Hierbij kan ook meespelen dat elk land een eigen aantal uren koppelt aan een studiejaar en dat op die manier de aantallen 4 en 5 toch evenveel studielasturen kunnen inhouden (reken zelf maar na).

7 Referentiekaders

Kortom, zo'n zelfbedachte EC kent geen wettelijke basis, niet in de EU en ook niet in alle andere landen daarbuiten die in de afgelopen jaren zijn aangehaakt. Een 'credit' omvat dus in formele zin geen 28 uren, een studiepunt in ons land wel. Het ECTS is slechts een middel om landen te vergelijken bij het maken van bilaterale afspraken. Dus land A kan zeggen: 1 credit = 1 'studiepunt' = 28 uren, en land B: 1 credit = 1 'brick' = 24 uren, en zo zijn 'studiepunten' naar 'bricks' te vertalen. Maar dan moet je ook weer worden gezien wat achter een uur zit, want een 'credit hour' in de VS is ook weer wat anders (het betalen voor alle contacten die bij een eenheid behoren, dus niet voor de zelfstudie) en een 'teaching hour' kent ook een andere definitie (45 of 50 minuten).

Het is net zoiets als bij het gebruik van het NLQF, dus ons Nederlandse onderwijsraamwerk, en het hebben van het EQF als referentiekader. Nederland kan een kwalificatie koppelen aan een niveau en een ander land kan het doen voor hetzelfde EQF-niveau. Dat is het startpunt voor het over en weer beoordelen van de waarde van het diploma, maar vervolgens zal altijd nader onderzoek nodig zijn naar de inhoud, het niveau en de kwaliteit.

Wat betreft het laatste probeert men steeds vaker tot een automatische over-en-weer-erkenning te komen. Dicht bij huis is het gelukt voor Nederland, Vlaanderen en Luxemburg.

8 Diploma-supplement

Om al dit soort zaken te kunnen opvangen is het diploma-supplement ontwikkeld. Daarvoor bestaat een internationaal format dat iedereen kan (maar niet moet) gebruiken. Hierin kunnen alle belangrijke '(h)erkenningpunten' worden beschreven, waarmee er over en weer een handvat is om te bezien wat de waarde is van een diploma. Dat is vooral van belang voor de buitenlandse instroom in een opleiding op een hoger niveau, een mogelijkheid die onze wet biedt aan instellingen – en dan is er altijd nog het Nuffic om aan de diplomavergelijking te doen.

Wat te doen, wat kan... en hoe dan...

We geven een paar opties mee om verdere stappen te zetten, als men van mening dat ons land verder mee moet gaan in het 'verengelsen' van het onderwijs, reeds werkende met de Ad, Bachelor en Master.

- Vervang het begrip 'studiepunt' in alle wetten en regelingen door 'credit'.
- Verwijs in het diploma-supplement naar de afspraken rond het ECTS (en gebruik vanaf nu voor 'studiepunt' als vertaling 'credit').
- Laat onze minister bij de volgende vergadering over het Bolognaproces voorstellen om in alle landen het begrip 'credit' te gaan gebruiken – eventueel met de afkorting 'cr'.
- Het voorstel kan worden ondersteund door hogescholen en universiteiten door de koepels hiervoor te laten lobbyen bij EURASHE resp. EUA – betrokken bij het Bolognaproces.

Een wetsvoorstel voor die aanpassing kan vrij snel in elkaar worden gezet en besproken met alle betrokkenen. Dat is vele malen beter dan met een onduidelijke aanpak te blijven werken.